

AKTUALITY PRO PRÁVNÍ PRAXI

Opatrovník pro styk rodičů s dětmi

The Guardian for Contact between Parents and a Child

Romana Rogalewiczová*

Abstrakt

Článek se věnuje institutu opatrovníka pro styk, který je upraven v německém občanském zákoníku. Řeší otázku konkrétní právní úpravy v německém právu, kdy bývá opatrovník pro styk jmenován, jaké jsou jeho úkoly, kdo se v Německu může stát opatrovníkem pro styk. V návaznosti na výklad německé právní regulace si článek pokládá otázku možného převzetí tohoto institutu do české právní úpravy. Zde se zabývá jednak použitelností za podmínek aktuální právní úpravy, jednak nezbytnými souvisejícími otázkami, které by bylo nutné vyjasnit, případně zákonem upravit. Zejména jde o problematiku jmenování opatrovníka pro styk – kdo a za jakých okolností by mohl opatrovníka pro styk jmenovat, jaké by byly požadavky na osobu opatrovníka pro styk, jaká práva a povinnosti by s výkonem funkce opatrovníka pro styk souvisela a jak by byla řešena otázka odměňování.

Klíčová slova

opatrovník pro styk; styk mezi rodiči a dětmi; bránění ve styku; asistovaný styk; nejlepší zájem dítěte.

Abstract

The paper deals with the institute of guardian for contact that is regulated in the German Civil Code. It informs about the concrete regulation in the German law; when the guardian for contact is named, what are his tasks, who can become the guardian for contact in Germany. Consequently to the interpretation of German legal regulation the paper speculates about a possible take-over of this institute to the Czech legal regulation. On one hand it deals with the possible application under actual legal regulation, on the other hand it deals with other necessary related questions that have to be cleared, eventually regulated by law. Especially it concerns problems of delegation of the guardian for contact – who, and under which conditions, can be named for guardian for contact, what are the qualifications for the person of guardian for contact, what rights and duties would be related to the discharge of the function of guardian for contact and how the question of remuneration would be solved.

Keywords

Guardian for Contact; Contact between Parents and a Child; Obstruction of Contact; Assisted Contact; Best Interest of a Child.

* JUDr. Ing. Romana Rogalewiczová, doktorandka, Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí / Ph.D. student, Faculty of Law, Palacký University, Olomouc, Czech Republic; Office for International Legal Protection of Children / E-mail: Romana.Rogalewiczova@seznam.cz

1 Úvod

Bez ohledu na věk, pohlaví, původ, národnost, nebo jakýkoliv jiný faktor zaslouží si všechny děti klidné a spokojené dětství. Děti se však často stávají svědky rodičovských konfliktů, které vedou k rozchodu nebo rozvodu. Následně jsou vtahovány do rodičovských sporů v průběhu rozvodového řízení, rodiče je využívají jako nástroje k prosazení svých zájmů, nebo jejich prostřednictvím trestají bývalé partnery. Rodiče jsou v těchto situacích natolik soustředěni na svůj osobní problém, že existenci dítěte a skutečnost, že napjatou atmosféru a konfliktní stav vnímá a prožívá, často nejsou schopní zaznamenat.

Rodiče, kteří se s rozchodem nedokážou vyrovnat, se snaží očernit v očích dítěte druhého rodiče a ve výsledku tohoto rodiče ze života dítěte nejlépe úplně vymazat. Rodič, který se o toto snaží, tak zpravidla činí s cílem ublížit druhému rodiči, pomstít se mu, způsobit mu bolest. I když jsou tyto praktiky navenek často prezentovány jako snaha o ochranu dítěte a jeho zájmů¹, pravda je taková, že mnohem více dítěti ubližují, protože narušují jeho vztah k milované osobě.

Po rozchodu rodičů dítě zpravidla zůstává v péči jednoho z rodičů a s druhým rodičem udržuje pravidelný styk. Právě styk dítěte s druhým rodičem se stává zdrojem kritických momentů – rodiče se na jeho realizaci musí dohodnout, musí si dítě předávat a musí si poskytovat důležité informace týkající se dítěte, aby styk mohl proběhnout v klidu a bez problémů. Předpokladem úspěšné realizace styku mezi dítětem a oběma rodiči je především komunikace mezi rodiči.

2 *Umgangspfleger* – německý model opatrovníka pro styk

Nejen v České republice, ale i v Německu je realizace styku rodiče s dítětem velmi palčivým problémem. V Německu jsou konfliktní situace mezi rodiči při realizaci práva na styk s dítětem řešeny pomocí opatrovníka pro styk.

2.1 Právní úprava

Funkce opatrovníka pro styk je upravena v § 1684 odst. 3 německého občanského zákoníku (*Bürgerliches Gesetzbuch*, dále jen BGB). Z tohoto ustanovení vyplývá, že opatrovník pro styk je jmenován v případech, kdy rodiče dlouhodobě a opakovaně porušují svoje povinnosti vyplývající z ustanovení § 1684 odst. 2 BGB, tzn. ovlivňují negativně vztah dítěte k druhému rodiči, nebo si vzájemně ztěžují výchovu dítěte.

Podstatou německé úpravy je skutečnost, že rodičům je fakticky omezena rodičovská péče v rozsahu dotýkajícím se výkonu práva na styk a povinnosti umožnit styk dítěte

---

¹ NOVÁK, T. Mentální programování jako forma ovlivňování dítěte po rozvodu. *Právo a rodina*. 2011, č. 7, s. 19.

s druhým rodičem a zástupcem dítěte se v tomto rozsahu stává opatrovník pro styk². Ze zákona má opatrovník pro styk právo požadovat vydání dítěte za účelem realizace styku a právo určit, kde se po dobu výkonu styku bude dítě zdržovat.

Soud ustanovuje opatrovníka pro styk na dobu určitou, rodiče by v průběhu této doby měli na svém vzájemném vztahu pracovat a naučit se komunikovat a respektovat svá práva a povinnosti k dítěti.

Je-li ohroženo zdraví, tělesné nebo duševní blaho dítěte, nebo jeho majetek, je možné jmenovat také opatrovníka pro styk, který se má realizovat mezi dítětem a třetí osobou, která je pro výchovu a zdárný vývoj dítěte podstatná (nejčastěji prarodiče a sourozenci; viz § 1685 odst. 3 BGB).

2.2 Činnost opatrovníka pro styk

Ačkoliv BGB výslovně ukládá opatrovníkovi pro styk pouze právo žádat vydání dítěte a právo určit místo, kde bude v průběhu styku dítě pobývat, v praxi je opatrovník pro styk obvykle nucen řešit i další praktické otázky související s realizací styku. Zejména v situacích, kdy rodiče nejsou schopni se dohodnout, je opatrovník pro styk osobou, která by rodiče měla vést ke vzájemné dohodě, koordinovat jejich komunikaci a v situaci, kdy rodiče nejsou schopni dospět ke kompromisu, je to opatrovník pro styk, kdo danou otázku autoritativně rozhodne³. Opatrovník pro styk tak v případě neschopnosti rodičů dospět k dohodě rozhoduje o konkrétních okolnostech předání a navrácení dítěte, ale i o konkrétních podmínkách průběhu styku. Při svém rozhodování by měl zohlednit především nejlepší zájem, ale také přání a názor dítěte s přihlédnutím k jeho věku a rozumovému vývoji⁴. Jedním z podstatných aspektů je zde i to, že převážně pečující rodič nebude po dobu, kdy se realizuje styk dítěte s oprávněným rodičem, zasahovat do péče rodiče o dítě a tím výkon styku narušovat⁵.

2.3 Odměňování opatrovníka pro styk

Odměňování opatrovníka pro styk se řídí ustanoveními zákona o řízení ve věcech rodinných a ve věcech dobrovolného soudnictví (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, dále jen FamFG).

---

2 SCHWAB, D. *Familienrecht*. 20. vydání. München: Verlag C. H. Beck, 2012, s. 363.

3 BÜCHNER, B. *Umgangspflegschaft* [23. 1. 2010]. [online] Verein Anwalt des Kindes – München, e. V. [citováno 21. 2. 2015]. Dostupné z: <<http://www.anwalt-des-kindes-muenchen.de/index.php/umgangspflegschaft>>.

4 FINGER, P. In: BORN, W. und Kollektiv. *Bürgerliches Gesetzbuch, Band 8, Familienrecht II. Münchener Kommentar*. 4. vydání. München: Verlag C. H. Beck, 2002, s. 1076.

5 DIEDERICHSEN, U. In: BASSENGE, P. und Kollektiv. *Bürgerliches Gesetzbuch*. 67. vydání. München: Verlag C. H. Beck, 2008, s. 1952.

Výkon funkce opatrovníka pro styk by měl být čestný a bezúplatný⁶. Opatrovníkovi pro styk vždy náleží náhrada nákladů (§ 158 odst. 7 FamFG)⁷. Ve zvláštních případech, kdy funkce opatrovníka pro styk je vykonávána osobou v rámci výkonu její profese, může soud přiznat opatrovníkovi pro styk i odměnu⁸. Odměnu opatrovníka pro styk hradí v Německu soud.

2.4 Předpoklady pro výkon funkce opatrovníka pro styk

Jak z jednotlivých zákonů (BGB, FamFG) vyplývá, pro výkon funkce opatrovníka pro styk není předepsán žádný speciální požadavek. Opatrovníkem pro styk může být ustanovena jakákoliv osoba.

V Mnichově funguje sdružení *Anwalt des Kindes München, e. V.*, které se prezentuje jako koordinační centrum pro opatrovnictví⁹. Primárním účelem této instituce je sdružování osob, které mají zájem zastávat pozici opatrovníka dítěte v opatrovnickém řízení¹⁰. Členové sdružení, kteří projeví zájem, pak jsou na speciálním seznamu osob, které mohou být soudem jmenovány opatrovníky pro styk.

3 Opatrovnictví pro styk v České republice

Problémy s realizací styku, ať již dlouhodobého charakteru, nebo pouze po dobu řešení rodičovského konfliktu, jsou poměrně časté. Nabízí se otázka, zda by při jejich řešení i v České republice mohl přispět opatrovník pro styk, nebo jemu podobná funkce přizpůsobená českým právním poměrům.

6 ZIEGLER, T. In: SCHULTE-BUNERT, K. a G. WEINREICH. *Kommentar des FamFG*. 4. vydání. Köln: Wolters Kluwer Deutschland, GmbH, 2014, s. 1032.

7 K tomu blíže JOHANNSEN, K. a D. HENRICH. *Familienrecht. Scheidung, Unterhalt, Verfahren. Kommentar*. 6. vydání. München: Verlag C. H. Beck, 2015, s. 2015.

8 SCHULTE-BUNERT, K. a G. WEINREICH. *Kommentar des FamFG*. 4. vydání. Köln: Wolters Kluwer Deutschland, GmbH, 2014, s. 1436–1437.

9 BÜCHNER, B. *Umgangspflegschaft* [23. 1. 2010]. [online] Verein Anwalt des Kindes – München, e.V. [citováno 21. 2. 2015]. Dostupné z: <<http://www.anwaltdeskindes-muenchen.de/index.php/umgangspflegschaft>>.

10 V Německu nezastávají úlohu opatrovníka orgány sociálně-právní ochrany dětí. Dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem ze seznamu osob, které jsou připraveny tuto funkci vykonávat, většinou v rámci svého povolání (nejčastěji se jedná o advokáty, psychology, speciální pedagogy apod.). Těto funkci se v Německu také říká *Anwalt des Kindes* – advokát dítěte, což přesně vystihuje postavení opatrovníka dítěte v celém řízení. Více informací BÜCHNER, B. *Rechtsgrundlage der Verfahrensbeistandschaft*. [online] Verein Anwalt des Kindes – München, e. V. [citováno 26. 2. 2015]. Dostupné z: <<http://www.anwaltdeskindes-muenchen.de/index.php/rechtsgrundlage>>.

3.1 Možnosti v intencích aktuální právní úpravy

Opatrovník pro styk, nebo obdobná funkce, které by ze zákona vyplývala oprávnění koordinovat realizaci styku mezi dítětem a oprávněným rodičem, jako taková v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku (dále jen OZ) upravena není.

Opatrovník pro styk by mohl být jmenován jako opatrovník dítěte dle § 943 a násl. OZ. Opatrovníka je možné jmenovat, pokud hrozí, že zájmy dítěte budou v rozporu se zájmy jeho zákonných zástupců, k čemuž v tomto případě nepochybně dochází – rodiče, kteří nejsou schopni se dohodnout na výkonu styku, nebo kteří nedokážou styk úspěšně realizovat, svým jednáním zasahují do práva dítěte na osobní styk s oběma rodiči a navíc ohrožují dítě, které se stává svědkem jejich konfrontací a hádek. Opatrovník dítěte ale není oprávněn ukládat rodičům žádné povinnosti, rozhodovat o tom, jakým způsobem bude styk probíhat, ani využít žádná opatření, která by řádný výkon styku usnadnila a zajistila. Úkolem opatrovníka je jednat jménem dítěte¹¹. V této podobě tedy tento institut pro účely funkce opatrovníka pro styk využitelný není.

Za současné právní úpravy se jako nejlépe použitelný postup jeví omezení rodičovské odpovědnosti rodičů v rozsahu dotýkajícím se otázek styku s dítětem. K omezení rodičovské odpovědnosti přitom může dojít pouze tehdy, pokud ji rodiče nevykonávají řádně a současně je to v zájmu dítěte (§ 870 OZ). Pokud dítě trpí neustálými konflikty při předávání ke styku, nebo mu je ve styku s jedním z rodičů zcela bráněno, rodiče, nebo nejméně jeden z nich, tímto svým chováním ohrožují dítě a jeho řádný vývoj a tedy lze říci, že nevykonávají řádně svoji rodičovskou odpovědnost. Otázkou zůstává, jak takové omezení správně formulovat, protože převážně pečujícímu rodiči musí zůstat zachována povinnost dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit a oprávněný rodič musí styk s dítětem vykonávat osobně¹². Na opatrovníka může být přeneseno právo a povinnost převzít dítě od převážně pečujícího rodiče a předat je oprávněnému rodiči. Ale aby se rodiče vůbec mohli naučit spolu při předávání dítěte komunikovat, není možné jejich osobní setkání při předávání dítěte zcela vyloučit, k čemuž by tímto postupem logicky došlo.

3.2 Vymezení práv a povinností opatrovníka pro styk

Práva a povinnosti opatrovníka pro styk mohou být buď definovány zákonem, nebo vymezeny pro každý jednotlivý případ orgánem, který o jmenování rozhodne. Tímto orgánem může být buď soud, nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí. Pokud by současně se jmenováním opatrovníka pro styk došlo i k zásahu do rodičovské odpovědnosti rodičů, může o takovémto zásahu rozhodnout výhradně soud (viz poslední věta § 858 OZ).

¹¹ K tomu srovnej WESTPHALOVÁ, L. In: HRUŠÁKOVÁ, M.; KRÁLÍČKOVÁ, Z.; WESTPHALOVÁ, L. a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo* (§ 655–975). *Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1216–1217.

¹² ZUKLÍNOVÁ, M. In: ŠVESTKA, J.; DVOŘÁK, J.; FIALA, J.; ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, s. 473.

V každém případě by opatrovníka pro styk k výkonu jeho práv a povinností mělo pověřovat pravomocné rozhodnutí, soudní nebo správní. Zda by k rozhodování byl příslušný soud, nebo orgány sociálně-právní ochrany dětí, by vyplynulo z konkrétního pojetí funkce opatrovníka pro styk, rozsahu jeho práv a povinností a s tím souvisejícího zásahu do práv a povinností rodičů.

Opatrovník pro styk by měl mít především značné rozhodovací pravomoci – v případě, že by rodiče nebyli schopni se dohodnout, měl by autoritativně koordinovat jednotlivé aspekty realizace styku¹³. Opatrovník pro styk by měl mít možnost rozhodnout i o jiných formách kontaktu mezi dítětem a oprávněným rodičem (např. telefonicky, prostřednictvím emailu nebo skype) v době, kdy nedochází k osobnímu styku¹⁴.

Jednoznačně by měly být definovány pravomoci, kterými bude opatrovník pro styk disponovat v situacích, kdy převážně pečující rodič odmítne i v jeho přítomnosti dítě ke styku s oprávněným rodičem vydat. Nástroje, jak v těchto případech rodiče postihnout, náš právní řád nabízí¹⁵, je pouze třeba je důsledně využívat. Bude-li to potřeba, může zajišťovat opatrovník pro styk při prvních setkáních i osobní dohled, tedy prakticky realizovat asistovaný styk mezi dítětem a rodičem.

Je nezbytně nutné, aby i přes ustanovení opatrovníka pro styk bylo s rodinou, resp. s rodiči soustavně pracováno, aby se naučili spolupracovat alespoň ve věcech týkajících se dítěte. Dle konkrétní situace v rodině, mohou rodiče navštěvovat terapie, spolupracovat s rodinnou poradnou, nebo absolvovat mediaci (buď dobrovolně, nebo jim může být nařízena ze strany soudu¹⁶). V opačném případě by totiž opatrovník pro styk mohl svou funkci vykonávat až do okamžiku zletilosti dítěte. Je však třeba vycházet z toho, že se jedná o funkci pouze dočasnou.

3.3 Dobrovolnost výkonu funkce

Hlavním předpokladem pro výkon funkce opatrovníka pro styk je dobrovolnost. Vzhledem k tomu, jaké nároky jsou kladeny na osobu, která by měla dohlížet nad průběhem styku, se nedá očekávat, že člověk, který by byl do takové činnosti donucen, by ji vykonával v nejlepším zájmu dítěte.

---

13 Dle zkušeností z praxe bohužel hrozí, že opatrovník pro styk bude nucen řešit i takové banality, jako co bude dítě v průběhu styku jíst, co si obleče, co bude dělat nebo s kým se bude stýkat.

14 FRANCOVÁ, M. a J. DVOŘÁKOVÁ ZÁVODSKÁ. *Rozvody, rozchody a zánik partnerství*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014. s. 12.

15 Např. svěření dítěte do péče druhého rodiče (§ 889 OZ), maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 337 odst. 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku), ukládání pokut (§ 502 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních).

16 WESTPHALOVÁ, L. In: HOLÁ, L.; WESTPHALOVÁ, L.; KOVÁČOVÁ, A. a O. SPÁČIL. *Rodinná mediace v České republice*. Praha: Leges, 2014, s. 207.

V praxi se tak nabízí jednak možnost jmenovat opatrovníkem pro styk osobu navrženou některým z rodičů, nebo orgánem sociálně-právní ochrany dětí, která je pro výkon této funkce vhodná a která se svým jmenováním souhlasí. Jednak možnost jmenování neutrální osoby ze seznamu osob, které se samy přihlásí k výkonu funkce opatrovníka pro styk.

Možným řešením by bylo také založení dobrovolnického spolku obdobného německému sdružení *Anwalt des Kindes*. Opatrovníci pro styk by pak mohli být vybíráni z řad těchto dobrovolníků. Vzhledem k dobrovolnému charakteru by se dalo očekávat, že by funkci vykonávaly skutečně osoby, které mají zájem pomáhat dítěti realizovat styk s oběma rodiči bez zbytečného stresu a napětí a pomáhat rodičům řešit jejich konflikty.

3.4 Osoba opatrovníka

Zákon by měl stanovit podmínky, kdo by funkci opatrovníka pro styk mohl vykonávat, zda na tuto osobu je nutné klást speciální požadavky stran vzdělání, praxe, osobních předpokladů apod.

Je nutné vyloučit jakékoliv osoby, které mají blízko k jednomu z rodičů (tzn. především příbuzní, prarodiče dítěte, sourozenci rodičů, ale také advokáti rodičů), nebo jsou společnými známými obou rodičů, neboť je zde velké riziko, že tyto osoby by mohly nadržovat jednomu rodiči, přiklonit se na jeho stranu, více mu vycházet vstříc.

Další variantou je výkon této funkce pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Zde je ale problémem především kapacita a časové možnosti – sociální pracovníci jsou již nyní značně vytíženi, nehledě na to, že by v souvislosti s dohledem nad realizací styku mezi rodiči a dítětem bylo potřeba, aby svoji funkci vykonávali i o víkendech, v pozdních odpoledních a večerních hodinách.

Osoba vykonávající funkci opatrovníka pro styk by měla mít neutrální vztah k rodičům, ale není vyloučen kladný vztah k dítěti. Tím se nabízí možnost výkonu této funkce např. pro učitele, vychovatele, vedoucí zájmových kroužků nebo oddílů.

Vhodné je, aby osoba vykonávající funkci opatrovníka pro styk byla snadno dostupná, tzn. nejlépe aby bydlela, nebo měla sídlo v blízkosti místa, kde má docházet k předávání dítěte nebo k realizaci styku. Pokud by nastaly jakékoliv problémy při předávání nebo v průběhu styku, má pak tato osoba možnost se na místo rychle dostavit. Samozřejmě vždy záleží na konkrétní situaci, zda je nezbytně nutné, aby byl opatrovník pro styk přítomen každému předávání dítěte, nebo byl pouze k dispozici pro případ, že by mezi rodiči nastaly v souvislosti s předáním a navrácením dítěte, nebo v průběhu styku nějaké rozpory.

V případě opatrovníků pro styk jmenovaných ad hoc by kromě neutrálního postoje k oběma rodičům žádné zvláštní schopnosti nemusely být požadovány. V případě profesionálních opatrovníků pro styk by bylo vhodné požadovat, aby tyto osoby měly vzdě-

lání nebo praxi zaměřené na řešení konfliktů, zprostředkování komunikace apod. Tedy v oblasti psychologie, sociálního poradenství, mediace, nebo sociální práce.

3.5 Odměňování

V Německu je opatrovník pro styk odměňován z prostředků soudu, tedy ze státního rozpočtu. To by samozřejmě bylo možné i v České republice, ale nepovažuji to za nejvhodnější řešení. Bude to jen další pomocná ruka, kterou budou moci rodiče bezplatně využít, aniž by sami museli vynaložit jakékoliv náklady a byli nuceni se sami snažit na nepříznivé situaci cokoliv změnit. Totéž platí o situaci, kdy by opatrovník pro styk byl odměňován z prostředků orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Pokud by odměnu opatrovníkovi byli nuceni poskytovat rodiče, nebo se na této odměně alespoň částečně podíleli, mělo by takové opatření pro ně značně motivační účinek. Čím déle by bylo potřeba, aby opatrovník pro styk plnil svoji funkci, tím vyšší náklady by to pro rodiče představovalo. Rodiče by tak byli nepřímou nuceni se snažit zlepšovat vzájemnou komunikaci a naučit se spolupracovat a dohodnout ve věcech týkajících se společného dítěte. O náklady by se rodiče měli dělit rovným dílem, s výjimkou situací, kdy prokazatelně dochází k problémům při realizaci styku s dítětem výlučně z příčinění jednoho rodiče (např. opatrovník pro styk musel být jmenován proto, že opakovaně docházelo k neodůvodněnému nepředávání dítěte)¹⁷. Tyto případy jsou ovšem velmi obtížně prokazatelné a naopak mají tendenci k vytváření nových konfliktů mezi rodiči.

Podobně jako je tomu v Německu by odměna měla náležet pouze opatrovníkům pro styk, kteří svoji funkci vykonávají profesionálně nebo v rámci výkonu své profese. Je-li opatrovníkem pro styk jmenována osoba blízká dítěti nebo rodině, neměla by být pro výkon své funkce motivována vidinou finanční odměny. Výše odměny by měla být vázána na čas věnovaný výkonu funkce, nejlepším ukazatelem by mohla být každá započatá hodina strávená s rodinou. Hodinová odměna by měla být stanovena zákonem, nebo jiným právním předpisem. Možnost smluvního sjednání odměny by mohla působit komplikace při výběru osoby opatrovníka pro styk.

4 Závěr

V Německu funguje jako prevence a současně pomoc při řešení rodičovských konfliktů funkce opatrovníka pro styk. Jeho hlavním úkolem je koordinovat komunikaci mezi rodiči a v případě jejich neschopnosti shodnout se má opatrovník pro styk právo autoritativně rozhodnout a zajistit uskutečnění styku v nejlepším zájmu dítěte.

Aktuální česká právní úprava funkcí opatrovníka pro styk nezná a bez přijetí dílčích změn by v současnosti zřejmě nebylo možné opatrovníka pro styk jmenovat a zajistit,

---

¹⁷ K tomu srovnej SVOBODA, K. In: SVOBODA, K.; TLÁŠKOVÁ, Š.; VLÁČIL, D.; LEVÝ, J.; HROMADA, M. a kol: *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 53.

aby svou funkci vykonával v nejlepším zájmu dětí. Bylo by potřeba vyjasnit spoustu jednotlivých otázek.

Je zřejmé, že opatrovníkem pro styk by se měli stávat nadšenci, jimž záleží na osudu dětí. Ze své podstaty je to funkce velmi nevděčná a nedá se očekávat, že by mohla být alespoň výnosně odměňována (což je ostatně problém i v Německu, kdy o výkon této funkce právě z tohoto důvodu není příliš velký zájem). Opatrovník pro styk je zprostředkovatelem, smířčím soudcem a současně tím, kdo má poslední slovo, pokud jde o neshody rodičů při realizaci styku dítěte s oprávněným rodičem. Opatrovník pro styk by měl dbát na dodržování soudního rozhodnutí o úpravě styku, současně ale by měl zohlednit nejlepší zájem a, s přihlédnutím k věku a schopnosti vytvořit si vlastní názor na věc, také názor dítěte.

Jednoznačně by současně s výkonem funkce opatrovníka pro styk měli rodiče navštěvovat poradnu, podstoupit rodinnou terapii, nebo jiným způsobem pracovat na vzájemných vztazích. Není ani vyloučeno, aby tím, kdo s rodinou pracuje, byl v rámci výkonu své profese právě opatrovník pro styk. Navíc pokud je dítě naváděné proti jednomu rodiči a z toho důvodu se s ním odmítá stýkat, je na místě pracovat i s dítětem a pomoci mu obnovit vztah s odmítaným rodičem.